

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	18.4.2005
Tekijä	Eija Rajamäki	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	122
Otsikko	Yritysten yhteiskuntavastuuraportit: sisältö, muoto ja kehitys		
Ohjaajat	KTT Vesa Partanen, KTM Mika Mattila		

Tiivistelmä

Yritysten yhteiskuntavastuuraportit ovat tutkimuksen kohteena sisältönsä ja raportoinnin muotojen sekä näiden kehittymisen näkökulmasta. Tutkimuksen päämääränä on kuvata ja analysoida sitä, miten erikokoiset suomalaiset yritykset eri toimialoilta pyrkivät yhteiskuntavastuun raporteissaan muodostamaan kuvan toimintansa vastuullisuudesta: miten ne ovat kehittyneet tässä, mitä asioita eri toimialoilla korostetaan sekä mitä keinoja käytetään lisäämään raportin uskottavuutta. Aineisto käsittää 13 raporttia viideltä eri yhtiöltä kahdelta toimialalta, energia-alalta ja kaupan alalta.

Pohjaa kuvailevalle kvalitatiiviselle sisällönanalyysille luovat yritysetiikan ja arvojen, sidosryhmäsuhteiden ja tilivelvollisuuden sekä yhteiskuntavastuun käsitteen ja kehityksen tarkastelu. Teoriaosuudessa käsitellään lisäksi yhteiskuntavastuuraportteja yrityksen viestinnässä, näkemyksiä yhteiskuntavastuusta, motiiveja raportoinnille sekä raportoinnin tulevaisuutta. Analyysiä pohjustetaan myös käsittelemällä yhteiskuntavastuuta määrittäviä kansainvälisiä sopimuksia, liike-elämän periaatteita, toimintajärjestelmiä koskevia standardeja sekä EU:n ja valtiovallan toimia yhteiskuntavastuun edistämiseksi ja Global Reporting Initiativen (GRI) raportointiohjeistusta.

Tutkimus osoittaa vastuullisen toiminnan systematisoinnin alkaneen pörssinoteeratuissa yhtiöissä vuosituhannen vaihteessa, levinneen muihin yhtiöihin suhteellisen pian ja jatkuvan edelleen. Samaa aikaan alkoivat myös yritysten arvojenmäärittelyprosessit tai jo olemassa olevien arvojen tarkistaminen. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta yhteiskuntavastuun ilmenevän yritysten arvoista joko eksplisiittisesti tai implisiittisesti ja sidosryhmäanalyysien olleen voimakkaasti mukana alusta alkaen. Toimialan luonne vaikuttaa siihen, mikä vastuun osa-alue raportissa korostuu: tuotantoa harjoittavilla energiayhtiöillä korostuu ympäristövastuu, työvoimavaltaisella kaupan alalla sosiaalinen vastuu. Taloudellista vastuuta käsitellään samalla tavalla, lähinnä tilinpäätöstietoihin pohjautuen, ympäristövastuun osalta korostuu energia-alalla muun muassa päästöt, kaupan alalla kierrättäminen, logistiikka ja kiinteistöjen ekotehokkuus. Sosiaalisen vastuun osalta energiayhtiöissä painotetaan työturvallisuutta ja yhteistyötä lähiympäristön kanssa, kaupan alalla työsuhteiden laatua ja tavarantoimittajien sosiaalista laadunvalvontaa.

GRI:n ohjeistuksen voidaan todeta vaikuttaneen sosiaalisen ja taloudellisen vastuun sekä raportin rakenteen muotoutumiseen ja sopivan paremmin tuotantotoimintaa harjoittaville yrityksille etenkin ympäristövastuun tunnuslukujen osalta. Tutkimukseen valitut yritykset käyttävät raportointiviitekehystenään GRI:n ohjeistusta, mutta sen noudattamisen taso on kirjavaa. Vastuullisen toiminnan uskottavuutta lisäämään käytetään runsaasti erilaisia argumentointitapoja esimerkeistä ja ulkopuolisten kommentteista saavutettuihin tunnustuksiin. Tulevaisuuden haasteet painottuvat energia-alalla henkilöstön kehittämiseen ja tyytyväisyyteen, kaupan alalla järjestelmien kehittämiseen.

Asiasanat	Yrityksen yhteiskuntavastuu, etiikka, raportointi
Muita tietoja	